

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Dzień nauczyciela
bez echa**
| s. 2

**Dobra fotografia
i wspaniali ludzie**
| s. 3

**Teatralna
»kupa śmiechu«**
| s. 4

Łatwiejsze podwójne obywatelstwo

WYDARZENIE: W styczniu przyszłego roku wejdzie w życie znowelizowana ustawa o obywatelstwie czeskim. Jednym z jej najważniejszych punktów jest możliwość posiadania podwójnego obywatelstwa. Do tej pory władze czeskie umożliwiały to tylko w drodze wyjątku.

Obecnie obowiązuje w Czechach zasada, że obcokrajowcy, którzy chcą się stać czeskiimi obywatelami, powinni najpierw zrzec się obywatelstwa swego kraju. I odwrotnie – czeski obywatel, który chce zostać obywatelem innego państwa, automatycznie traci czeskie obywatelstwo. W wyjątkowych przypadkach ustawa dopuszcza podwójne obywatelstwo, ale system jest dosyć skomplikowany. – Na przykład osoby, które urodziły się w RC, lecz oboje ich rodzice mają polskie obywatelstwo, mogą otrzymać wyjątek, jeżeli przez dwadzieścia lat mieszkają w RC i spełniają dalsze warunki. Ale to dość złożony proces. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może przyznać wyjątek, lecz nie ma takiego obowiązku – wyjaśnia Gabriela Kopecká, kierowniczka Wydziału Obywatelstwa w Urzędzie Wojewódzkim w Ostrawie.

Nikol Stefaniszek z Suchej Górnjej ma niezbyt przyjemne doświadczenia ze załatwianiem takiego wyjątku. – Kilka lat temu starałam się o podwójne obywatelstwo. Po rodzicach mam obywatelstwo polskie, lecz brak czeskiego utrudniał mi życie. Kiedy szłam do pracy, pytali mnie o obywatelstwo i przekonywali, że wolą dać pracę czeskiemu obywatelowi. Wtedy zaczęłam załatwiać podwójne

Fot. MAREK SANTARIUS

Marian Kożuch ma podwójne, czeskie i polskie obywatelstwo. Otrzymał go w drodze wyjątku.

obywatelstwo. Było to bardzo skomplikowane i kosztowne. Wielokrotnie jeździłam do Urzędu Wojewódzkiego, musiałam nawet własnoręcznie napisać życiorys i wysłać go do Izby Poselskiej, gdzie zajmowała się tym

specjalna komisja. Dodatkowo dowiedziałam się, że Policja Cudzoziemska chodziła po sąsiadach i dowiadywała się, czy naprawdę i jak długo tu mieszkam – wspomina lekarka. Dodaje, że jej koleżanka musiała zrzec się pol-

skiego obywatelstwa, by móc uzyskać czeskie, ponieważ nie przyznano jej wyjątku.

Podwójne obywatelstwo udało się zdobyć w przeszłości również Marianowi Kożuchowi z Trzyńca, który od urodzenia mieszkał w Czechach, lecz miał polskie obywatelstwo. Kiedy przekonał się, że to utrudnia mu załatwianie szeregu praktycznych spraw, zaczął zabiegać o czeską przynależność państwową. Polskiego obywatelstwa nie musiał się zrzekać, ponieważ mieszkał od ponad dwudziestu lat na terenie kraju.

– Od nowego roku wszystkie te ustalenia stracą ważność. Obywatel innego kraju, który będzie zabiegał o czeskie obywatelstwo, będzie musiał spełnić określone przez nową ustawę warunki, do których należy m.in. znajomość języka czeskiego i realiów, lecz nie będzie już musiał rezygnować z obywatelstwa swego kraju, o ile nie wymaga tego jego ustawodawstwo. Jeśli chodzi o Polskę, to obowiązują tam bardziej liberalne niż u nas ustalenia. Polska nie zabrania posiadania podwójnego obywatelstwa – informuje Kopecková.

Również czeski obywatel, który przeprowadzi się za granicę i będzie się starał o obce obywatelstwo, nie będzie się musiał zrzekać czeskiego.

ZDARZYŁO SIĘ

KINOMANI ROZDALI NAGRODY

W niedzielę zakończyło się 21. Filmowe Babie Lato. W tym roku główną nagrodę festiwalu „Złoty debiut” jury przyznało filmowi „Zdjęcie” w reżyserii Macieja Adamka. Nagrodzony obraz opowiada historię 17-letniego Adama, który po znalezieniu w domu starej fotografii swojej matki z obcym mężczyzną, stara się dowiedzieć, kto tak naprawdę jest jego ojcem. Dla odmiany nagrodę publiczności wywalczył film „Oszukane” w reżyserii Marcina Solarza. Obraz oparty na prawdziwych wydarzeniach opowiada historię dzieci zamienionych w szpitalu.

W ciągu pięciu festiwalowych dni zaolziańska publiczność obejrzała tym razem ponad 30 filmów. Festiwalowe centrum przeniosło się zaś do położonej na Trójstyku Herczawy. – Tym razem wyjątkowe było, iż przez cały czas trwania imprezy towarzyszyła nam przepiękna pogoda. Można więc powiedzieć, że było to prawdziwe babie lato – mówi Tadeusz Wantuła, dyrektor festiwalu.

Zapowiada przy tym, że organizatorzy zamierzają kontynuować przyjętą festiwalową koncepcję. – Wprawdzie w tym roku poziom zgłoszonych do konkursu filmów był nieco niższy niż w latach ubiegłych, ale dla odmiany filmy będące przebojami festiwalu stały naprawdę na wysokim poziomie. We wszystkie festiwalowe dni publiczność miała więc okazję obcować z bardzo dobrymi filmami – stwierdza Wantuła.

(wik)

Fot. WITOLD KOZDÓN

Przed pierwszym seansem.

POGODA

wtorek

środa

dzień: 11 do 15 °C
noc: 8 do 7 °C
wiatr: 0-1 m/s

dzień: 10 do 14 °C
noc: 8 do 7 °C
wiatr: 2-3 m/s

PODWÓJNE NIE WSZĘDZIE STANDARDEM

Nad Wisłą osoba ubiegająca się o uznanie, nadanie lub przywrócenie obywatelstwa polskiego nie musi zrzekać się swojego dotychczasowego obywatelstwa. Obywatel Polski może bowiem posiadać równocześnie obywatelstwo innego państwa. Obywatelstwo polskie nadaje prezydent RP, który w swej decyzji nie jest ograniczony żadnymi warunkami, które powinien spełnić cudzoziemiec, aby zostało mu nadane obywatelstwo polskie. Oznacza to, że prezydent może nadać polskie obywatelstwo każdemu cudzoziemcowi, bez względu na to – na przykład – jak długo przebywa w Polsce.

Wniosek o nadanie obywatelstwa polskiego osoby zamieszkałe legalnie w Polsce wnoszą do prezydenta za pośrednictwem wojewody. Jeśli zaś cudzoziemiec przebywa za granicą, wniosek należy złożyć za pośrednictwem właściwego konsula. Dokument składa się osobiście lub korespondencyjnie. Warto jednak pamiętać, że procedura nadania polskiego obywatelstwa może trwać długo, ponieważ w jej przypadku nie obowiązują przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Osoba ubiegająca się o nadanie obywatelstwa jest też zobowiązana do uzasadnienia swojego wniosku i musi przedstawić istotną przyczynę, dla której obywatelstwo polskie powinno zostać jej nadane. Podobnie jak w Polsce, w Niemczech aby zdobyć tam-

tejsze obywatelstwo, trzeba przejść przez szereg skomplikowanych procedur oraz spełnić szereg wymagań. Z reguły należy się zrzec swojego obywatelstwa (nie dotyczy to jednak Polaków i obywateli innych państw Unii Europejskiej) i udowodnić wystarczającą znajomość języka niemieckiego, porządku prawnego i społecznego. Wiedza ta jest sprawdzana w teście nadania obywatelstwa z zakresu religii, państwa prawa i spraw społecznych, w którym na 33 pytania trzeba udzielić co najmniej 17 poprawnych odpowiedzi. W odróżnieniu od Niemiec i Polski przyjęta w 1992 r. konstytucja Republiki Litewskiej podniosła zakaz posiadania podwójnego obywatelstwa do rangi konstytucyjnej, przewidując, że „z wyjątkiem przewidzianych pojedynczych przypadków, nikt nie może być jednocześnie obywatelem RL oraz obywatelem innego państwa”. Dyskusja nad sensownością tego zapisu trwa jednak na Litwie od dawna. Zdaniem wielu specjalistów, w czasie gdy Litwa boryka się z kryzysem demograficznym, każda osoba mieszkająca poza granicami kraju pragnąca utrzymywać kontakty z ojczyzną, powinna mieć prawo do zachowania obywatelstwa litewskiego w przypadku uzyskania obywatelstwa innego kraju. Dlatego przekonują, że Litwa powinna zliberalizować prawo dotyczące podwójnego obywatelstwa. (wik)

KRÓTKO

SŁODKI ŁUP

KARWINA (ep) – Słodkości o wartości 120 tysięcy koron padły łupem złodziei. Funkcjonariusze Straży Miejskiej w czasie rutynowej kontroli w poniedziałek tuż po północy zauważyli w Nowym Mieście samochód załadowany oryginalnie zapakowanymi kartonami za słodyczami. W środku siedział mężczyzna. Właścicielem był jednak inny mieszkaniec Nowego Miasta. Strażnicy wkrótce ustalili, że doszło do włamania w pobliskim magazynie. Obaj podejrzani twierdzili, że łakocie zakupili od nieznanego cudzoziemca.

* * *

ŚLĄSKI SYSTEM

REGION (ep) – Seria przewodników i informatorów turystycznych, prace nad mapami turystycznymi, montaż infokiosków, prace przy audiowycieczkach, wyznaczanie szlaków turystycznych i wirtualnych spacerów, uruchomienie nowego regionalnego portalu turystycznego z jego subregionalnymi i lokalnymi mutacjami – to niektóre z zadań realizowanych w ostatnich tygodniach w całym województwie śląskim w ramach projektu „Śląski System Informacji Turystycznej”. Na Śląsku Cieszyńskim za projekt odpowiada Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”.

* * *

PARKING

DLA WSZYSTKICH

KARWINA (ep) – Od 1 października miasto nie będzie już wydawać zezwoleń na parkowanie na parkingach oznaczonych napisem RÉSERVÉ z tabliczką „Na povolení MMK v Karviné-Novém Městě”. Wszystkie tak oznaczone parkingi w Nowym Mieście będą teraz ogólnie dostępne. Osoby ze stałym pobytem w tej dzielnicy nie będą już musiały co roku załatwiać pozwolenia w dziale rozwoju magistratu.

* * *

WIĘCEJ

MUNDUROWYCH

ORŁOWA (ep) – Kilkadziesiąt osób przyszło w piątkowe popołudnie do miejscowego Domu Kultury na spotkanie z ministrem spraw wewnętrznych w dymisji, Martinem Peciną. Dyskutowano o przestępczości w mieście. Ludzie skarżyli się na częste włamania do domów, brak poczucia bezpieczeństwa i problemy z Romami, utyskiwali także na małą liczbę policjantów. Jak powiedział minister Pecina, problemy mogły pogorszyć się po zmniejszeniu liczby policjantów w Orłowej. W roku 2010 było ich tutaj 59, a w tej chwili – 49. Jak zapewnił, w przyszłym roku liczba funkcjonariuszy w całym kraju zwiększy się o 2000, a do województwa morawsko-śląskiego trafi ich 200. W Orłowej mogłoby pojawić się około 6 nowych policjantów.

* * *

WIĘKSZE PRZEDSZKOLE

GRÓDEK (dc) – Zarząd Gminy uchwalił w ub. tygodniu, że liczba dzieci w polskim przedszkolu będzie mogła wzrosnąć do 30. W tej chwili wynosi 22 osoby. – Decyzja zapadła, ale będzie mogła wejść w życie dopiero po przeprowadzeniu prac budowlanych. Mamy pieniądze na remont, a kiedy się odbędzie, to zależy od organizacji, ponieważ w czasie remontu dzieci nie będą mogły przebywać w przedszkolu – powiedział wójt Gródka, Robert Borski.

Dzień nauczyciela bez echa

W poniedziałek nauczyciele w Polsce świętowali Dzień Edukacji Narodowej. Polscy pedagodzy na Zaolziu pamiętają o tej dacie, jednak popularny Dzień Nauczyciela obchodzą w marcu wspólnie z nauczycielami czeskimi.

– Oczywiście wiemy, że 14 października w Polsce obchodzony jest Dzień Edukacji Narodowej. Z tej okazji złożyłam naszym nauczycielom okolicznościowe życzenia, jednak dzień nauczyciela będziemy świętować 28 marca. Wtedy to m.in. gmina Wędrynia zaprosi miejscowych pedagogów na okolicznościowe spotkanie, w którym my także tradycyjnie weźmiemy udział – mówi Elżbieta Wania, dyrektor Szkoły Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Wędryni.

O tym, że polscy nauczyciele na Zaolziu co roku wspominają Dzień Edukacji Narodowej, przekonuje również Marta Kmeť, dyrektor Centrum Pedagogicznego dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Republice Czeskiej. – Mimo to od lat dzień nauczyciela świętujemy 28 marca, w dniu urodzin Jana Amosa Komeńskiego, nauczyciela narodów – stwierdza.

Dodaje przy tym, że w poniedziałek, w Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cie-

szynie odbyło się spotkanie polskich nauczycieli akademickich biorących udział w konferencji naukowej pod hasłem „Edukacja dzieci i młodzieży w środowiskach różnicowanych kulturowo”.

– Przebywają oni w Ustroniu, a w poniedziałek spędzili dzień na lewym brzegu Olzy – mówi Kmeť.

Dla odmiany dziś w Szkole Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Lutyni Dolnej odbędzie się uroczysta rada pedagogiczna, w której wezmą udział goście z Polski.

– U nas w Lutyni Dolnej jest już tradycją, że dzień nauczyciela świętujemy 28 marca. Natomiast we wtorek będziemy świętować 20-lecie naszej współpracy z Zespołem Szkolno-Przedszkolnym z polskich Gorzyczek oraz 10-lecie współpracy naszych przedszkoli. Swój udział w spotkaniu zapowiedzieli m.in. Jerzy Buzek, były przewodniczący Parlamentu Europejskiego oraz Krystyna Szumilas, polska minister edukacji – mówi Alicja Berki, dyrektor dolnolutyńskiej polskiej podstawówki. (wik)

Dworcowa afera z udziałem ministra

Zaognił się spór o hawierzowski dworzec kolejowy. Minister transportu w dymisji, Zdeněk Žák, obstaje przy swoim stanowisku – nie chce, by budynek został zburzony, a na jego miejscu stanął nowy. Władze miasta boją się, że stracą ogromne fundusze europejskie przeznaczone na budowę nowego obiektu.

Spór architektów z miastem oraz Kolejami Czeskimi ciągnie się dwa lata. Architekci chcą uchronić przed wyburzeniem zniszczony i zaniedbany budynek z lat 50. i ogłosić go zaabytkiem kultury. Ministerstwo Kultury w czerwcu odrzuciło tę propozycję. Potem do sporu włączył się minister

Žák. W czasie ostatniej wizyty w Hawierzowie poparł budowę nowoczesnego dworca, ale z zachowaniem starego budynku.

– Ze względu na to, że minister transportu chce, aby pierwotna hala dworca została zachowana i zaleca poszukać innej drogi, by dobudować nowoczesny terminal, miasto Hawierzów może stracić dotację w wysokości 85 mln. koron z Regionalnego Programu Operacyjnego Morawo-śląskie – wyjaśniła rzeczniczka miasta, Eva Wojnarová.

– Sztab kryzysowy nie znalazł sposobu, by zachować budynek dworca i równocześnie wykorzystać środki

z ROP-u – powiedział po drugim posiedzeniu sztabu 10 października w Pradze Petr Smrček, zastępca prezydenta Hawierzowa. Jak stwierdził, postępowanie ministra Žáka może doprowadzić również do zmarnowania funduszy inwestycyjnych Hawierzowa w wysokości 3 mln. koron, które do tej pory zostały wydane. – Nie mówię już nawet o kosztach personalnych grupy roboczej, której członkowie pracują nad projektem już od dwóch lat – dodał Smrček.

Władze miasta po naradzie z prawnikami będą szukać sposobu, jak wydane fundusze w przypadku zaprzepaszczenia projektu uzyskać

z powrotem. Efektem posiedzenia sztabu kryzysowego było podjęcie decyzji, że Ministerstwo Transportu oraz Koleje Czeskie zlecą przygotowanie projektu budowy nowego terminalu przy zachowaniu pierwotnego budynku. Projekt ma przewidzieć koszty ewentualnej przebudowy oraz utrzymania obecnej hali dworcowej.

Władze miasta nie są jednak zadowolone z takiego obrotu sprawy. Boja się, że stary dworzec zostanie na swoim miejscu, a do remontu wcale nie dojdzie. Przebudowa obecnego obiektu oznaczałaby dla Kolei Czeskiej większy wydatek niż jego wyburzenie i postawienie nowego. (ep)

Wróć kontrolę. Na dwa tygodnie...

Przekraczając granicę na Olzie, zawsze powinniśmy mieć przy sobie dokument tożsamości. W listopadzie tym bardziej trzeba będzie o tym pamiętać. Na okres ok. dwóch tygodni – od 8 do 23 listopada – na granicach Polski z innymi krajami wchodzącymi w skład Strefy Schengen zostaną przywrócone kontrole. Decyzję podjął minister spraw wewnętrznych RP, Bartłomiej Sienkiewicz.

– Powodem jest konieczność zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa Konferencji Klimatycznej. Przywrócenie kontroli na gra-

nicach wewnętrznych oznacza nie tylko możliwość stałego, bądź czasowego kontrolowania osób przekraczających granicę, ale również przeciwdziałania wjazdowi do Polski osób, które mogą zakłócić porządek publiczny lub w inny sposób stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa – poinformował Paweł Majcher, rzecznik prasowy MSW. Zapewnił, że w praktyce nie będzie się to wiązało z żadnymi ograniczeniami w podróżowaniu. – Opierając się na doświadczeniach sprzed roku, gdy podczas EURO obowiązywały podobne przepisy, MSW jest prze-

konane, że ruch podróżnych będzie płynny – dodał Majcher. Ustalenia dotyczą przejść granicznych z Republiką Czeską, Niemcami, Słowacją i Litwą. Będą dotyczyły 126 przejść lądowych, 18 lotnisk i 9 portów.

Szczyt Klimatyczny odbędzie się w dniach od 11 do 22 listopada w Warszawie. Stolica Polski będzie gościła ok. 12 tys. osób, w tym czołowych polityków, przedstawicieli organizacji międzynarodowych, świata biznesu i nauki. Chodzi o najważniejsze globalne forum poświęcone światowej polityce klimatycznej. (dc)

Zalążek nowego lasu

Uczniowie Polskiej Szkoły Podstawowej im. Stanisława Hadyny w Bystrzycy wraz z rodzicami i dziadkami włączyli się w akcję ratowania lasów na górze Praszywa. W ramach projektu pt. „Poprawa sytuacji kryzysowej w miejscu Praszywa – Bystrzyca”, wspartego przez Fundację Hyundai i Open Society Found, w ostatnią sobotę posadzili młode jodły i dęby. – To było wielogeneracyjne spotkanie w ramach akcji „Zasadź swoje drzewko”, udział wzięło 112 osób – powiedział redaktor dyrektor szkoły, Roman Wróbel.

Praszywa, leżąca na pograniczu Bystrzycy, Wędryni i Nydka, jest ważnym elementem krajobrazu. Mieszkańcy wykorzystują to miej-

sce do pieszych wycieczek, joggingu, jazdy konnej czy na rowerze. Ale jest też druga strona medalu: lasy na Praszywie są masowo wycinane, ponieważ zostały zaatakowane przez kornika.

W ramach projektu napisanego przez polską szkołę w Bystrzycy została ponadto wydana publikacja „Analiza stanu miejsca Góra Praszywa” autorstwa Jerzego Czerneka, wyprodukowano też i osadzono w terenie cztery tablice tematyczne: o geologii, geomorfologii, krajobrazie, faunie i florze. – Tablice zostały umieszczone na trasie pętli o długości 5,1 km i tym samym powstała fantastyczna ścieżka edukacyjna – dodał Wróbel. (dc)

Fot. ROMAN WRÓBEL

Tu będzie rosnąć nowe drzewo.

Pod chmurką do remontu

W karwińskim Parku Bożeny Němcowej szykują się zakrojone na dużą skalę prace. Remontu doczeka się wkrótce umieszczone tutaj Kino Letnie. Jego remont i modernizację postanowiły przeprowadzić Urząd Miasta oraz Miejski Dom Kultury. Obejrzeć filmy w nowym kinie z lepszą jakością widzowie będą mogli prawdopodobnie już w przyszłym sezonie. – Dokumentacja budowlana jest już przygotowana. Jeśli wszystko pójdzie według planu, Kino Letnie w nowej odsłonie ruszy w sierpniu przyszłego roku – poinformowała rzeczniczka magistratu, Šárka Swiderová. – Koszty przebudowy wyniosą w sumie około 30 mln koron, z czego 40 procent pokryje dotacja z Unii Europejskiej – dodała.

Obiekt jest w kiepskim stanie, nie spełnia już norm sanitarnych, chociaż w ostatnich latach organizowano tu ciekawe projekcje, które przyciągały bardzo dużo ludzi. W karwińskim kinie pod chmurką filmy wyświetlane są każdego roku od czerwca do końca wakacji, wykorzystywane jest także na koncerty i inne imprezy. Są tam miejsca dla ponad 1800 osób.

Teraz stare ławki zostaną wymienione na składane siedzenia, jak w prawdziwym kinie. Powstanie 11 miejsc dla osób niepełnosprawnych, będzie też więcej bezbarierowe. Remont przejdą m.in. szatnie i pomieszczenia sanitarne, wymienione zostaną instalacje elektryczne. W planie było również zadanie kina, na to jednak na razie nie ma funduszy. Miejski Dom Kultury podał również wniosek do Funduszy Kinematografii, od którego ma nadzieję uzyskać środki na digitalizację kina. (ep)

Dobra fotografia i wspaniali ludzie

Taka okazja zdarza się tylko raz na dwa lata. To naprawdę rzadkość, żeby kilkunastu wybitnych fotografików z całego świata wystawiało swoje prace w jednym mieście, na dodatek większość z nich jest na miejscu. Mowa o 5. Foto Art Festivalu, który w piątek wystartował w Bielsku-Białej.

Gośćmi są między innymi Tomasz Tomaszewski, czołowy polski fotografik, od wielu lat współpracujący z „National Geographic”, Islandczyk Ragnar Axelsson, uważany za jednego z najwybitniejszych fotografików dokumentalistów, Pavlos Kozalidis z Grecji, który postanowił, że w życie weźmie udział w trzech wystawach, a pierwszą jest ta w Bielsku-Białej, czy wielokrotny zdobywca World Press Photo, Włoch Francesco Zizola. Łącznie w galerii handlowej Sfera, Galerii Bielskiej BWA, Muzeum Techniki i Włókiennictwa, Regionalnym Ośrodku Kultury czy Galerii Fotografii B&B można do 27 października zobaczyć prace 18 artystów.

– Tym festiwalem wpisujemy się w światowy nurt Slow Life. Ktoś powie, że jest tylko 18 artystów. Stawiamy jednak na jakość, nie ilość. O każdym fotografiku mogłabym mówić bardzo dużo, w samych superlatywach. Na podkreślenie zasługuje fakt, że większość z nich po raz pierwszy gości w Polsce, wystawy na naszym festiwalu są więc

ich polskim debiutem – powiedziała Inez Batur, dyrektor programowy fotograficznego festiwalu.

Republikę Czeską reprezentuje w Bielsku-Białej Jaroslav Kučera. Reklamowany jest jako „wybitny fotoreporter, więziony za dokumentowanie obchodów rocznicy sowieckiej okupacji w Czechosłowacji, twórca agencji Signum i

członek znanej agencji Bilderberg, podążający nurtem fotografii humanistycznej, patrzący na ludzi z przymrużeniem oka, ale i z ciepłym zrozumieniem”.

– Tradycyjnie już festiwal nie ma jednego tematu wiodącego. Cechą wspólną jest dobra fotografia i wspaniali ludzie – dodała Batur. (wot)

Jedna z prac Ragnara Axelssona.

REKLAMA

BEZPIECZEŃSTWO DECYDUJE

Każdy obywatel musi mieć pewność, że państwo postara się o jego bezpieczeństwo

Ing. Martin Pecina, MBA wicepremier rządu, minister spraw wewnętrznych w dymisji

Ing. Martin Schubert doradca ekonomiczny i podatkowy

Kandydaci Partii Praw Obywateli ZEMANOVCI w województwie morawo-śląskim uważają za jeden z głównych priorytetów, które kształtują obecnie opinię publiczną w województwie, bezpieczeństwo obywateli.

Lidera wojewódzkiej listy wyborczej, Martina Pecinę, który na problematykę bezpieczeństwa zwraca uwagę od momentu objęcia swojej funkcji, popiera również przewodniczący wojewódzkiej organizacji SPOZ, Martin Schubert. – Musimy sobie uświadomić, że w cza-

sach, kiedy rządy prawicowe przejęły ster tego kraju, czyli w 2006 roku, policja liczyła ponad 47 tys. mężczyzn i kobiet. Stan na dzisiaj to niespełna 39 tys. W ten sposób uszczuplona policja oczywiście nie jest w stanie dbać o bezpieczeństwo obywateli na takim poziomie jak w okresie przed 2006 rokiem. Taki stan rzeczy powoduje dzisiejsze problemy. Większa przestępczość, problemy w środowiskach wykluczonych społecznie, marsze radykałów – analizuje obecną sytuację Martin Pecina i dodaje. – Obejmując ministerstwo, od razu ogłosiłem, że zamierzam podnieść liczbę policjantów co najmniej o tysiąc. Jako pierwszy krok prowadzący do poprawy dzisiejszego stanu rzeczy. Stopniowo musimy dokooptowywać policjantów do najbardziej problemowych rejonów. Województwo morawo-śląskie należy do grona najbardziej potrzebujących województw Republiki Czeskiej. Koniecznie musimy podnosić liczbę funkcjonariuszy w wielu miastach. Policja musi być widoczna na ulicach. Ludzie muszą ponownie uzyskać poczucie bezpieczeństwa.

www.spoz-msk.cz

ZEMANOVCI
STRANA PRÁV OBČANŮ

Zbigniew Cierniak ze statuetką TOTUS.

Mamy »Nobla« i »Oskara«

Dwie ważne nagrody otrzymały zespoły regionalne związane z naszym zespołem. Zespół Regionalny „Brena” im. Józefa Macha został tegorocznym laureatem prestiżowej Nagrody im. Oskara Kolberga. „Ludowy Oskar”, bo tak bywa określana też ta nagroda, został przyznany zespołowi z doliny Brennicy za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury. Nagrodę wręczył minister kultury i dziedzictwa narodowego, Bogdan Zdrojewski. – Chciałem podziękować zwłaszcza tym, którzy promują kulturę, którzy wiedzą, czym różni się folklor od kultury ludowej. Należy podkreślać, jak wiele w polskiej kulturze współczesnej zaczerpnięte jest ze źródeł kultury ludowej, jak jest ona ważna z punktu widzenia edukacyjnego – mówił w Warszawie szef resortu, który przyznaje nagrodę.

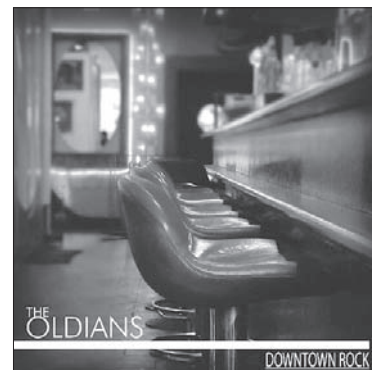
Dobre wiadomości dotarły także z Koszęcina, gdzie siedzibę ma Zespół

Pieśni i Tańca im. Stanisława Hadyny. – W sobotę na Zamku Królewskim w Warszawie odebraliśmy „katolickiego Nobla”. To specjalna nagroda TOTUS, przyznana przez Radę Fundacji Episkopatu Polski „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Otrzymał ją za całokształt pracy w 60. roku działalności artystycznej, a w szczególności za propagowanie osoby i nauczania papieża Jana Pawła II – powiedziała Agnieszka Kukula, rzecznik prasowy „Śląska”. Odbierając w Warszawie nagrodę Zbigniew Cierniak, dyrektor „Śląska”, powiedział, że na tę nagrodę codziennie pracuje ponad 250 osób.

Naszym marzeniem jest, by 27 kwietnia przyszłego roku spotkać się w Watykanie, podczas kanonizacji błogosławionego Jana Pawła II. Ze swej strony dołożymy wszelkich starań, aby uświetnić te uroczystości od strony artystycznej” – stwierdził dyrektor. (wot)

WYDANO NAD WISŁĄ...

The Oldians „Downtown Rock”, Jimmy Jazz Records, 2013

Bezwzględna lekkość z jaką The Oldians wciągają słuchacza w swoją muzykę pozwala podważyć fakt, że jazz narodził się w Nowym Orleanie. Jeżeli istnieje ojczyzna tego gatunku muzycznego, to ten kataloński zespół niezaprzeczalnie udowadnia, że jest nią Jamajka.

Mocno swingująca czwarta płyta The Oldians to dwanaście piosenek, oryginalnych kompozycji, przenoszących w rzeczywistość rozkosznie łagodną z wyraźnymi karaibskimi brzmieniami, które fantastycznie odnajdują się w jazzowej dynamice. Choć ogrywa stare, sprawdzone sposoby, okazuje się na swój sposób wyjątkowa zachowując klimat amerykańskich klubów z lat 70. Wysmakowane melodie i magnetyczny głos Leire Etxarri to absolutny majstersztyk, dlatego nie dziwi obecność u boku młodych Katalończyków plejady gwiazd (m.in. grającego na instrumentach perkusyjnych Larryego MacDonalda, saksofonisty Tommyego Tornado czy puzonisty Alejo Peloché). The Oldians swoją najnowszą płytą „Downtown Rock” bezkarnie wodzą za nos zamieniając rozedrgane dni w idylliczne, rozhuśtane na hamakach letnie wieczory przy otwartych oknach.

„Sealesia 3” (różni wykonawcy), Falami, 2013

Kompilacja spod szyldu wydawnictwa Falami próbuje raz do roku pokazać zjawiska muzyczne, które właśnie urodziły się lub od jakiegoś już czasu dzieją się na terenie województwa śląskiego. Oczarowywanie tej części Polski dokonuje się powoli i żmudnie, ale dzięki takim produkcjom wszystko wskazuje na to, że województwo śląskie ma szansę zostać okrzyknięte zagłębiem muzycznym Polski. Tworzenie składanek to trudny chleb. O końcowym dziele decyduje gust autora wyboru oraz poziom dokonywać selekcji. W dwudziestu utworach „Sealesia 3” odsłania województwo śląskie bardziej sentymentalne niż poprzednie dwie części składanki.

Płyta nie tylko w warstwie muzycznej okazuje się niezwykła. Współpraca z dziećmi z Chorzowskiego Centrum Pediatrii i Onkologii oraz Centrum Pediatrii w Sosnowcu, które podczas warsztatów projektowania wydawnictw pokolorowały okładkę każdego z 1000 egzemplarzy albumu, okazała się wyjątkowo owocna. Tym sposobem dostajemy do ręki produkt unikatowy.

Łukasz Grzesiczak

Teatralna »kupa śmiychu«

Teatr, gwara i „kupa śmiychu” opanowały w sobotę Dom PZKO w Mostach koło Jabłonkowa. Po południu odbył się tam II Przegląd Amatorskich Zespołów Teatralnych Grających w Gwarze. Jego organizacją podjęło się Miejskowe Koło PZKO oraz mosteckie zespól folklorystyczny „Górole”.

– Teatr amatorski ma wielkie tradycje, w zasadzie istniał od zarania wieków. Kiedy człowiek zaczął mówić i miał coś do powiedzenia, to w jaskiniach zaczął to malować i pokazywać – rozpoczął historię teatrów amatorskich od przysłowio- wego Adama, prezes MK PZKO w Mostach koło Jabłonkowa, Andrzej Niedoba. Wspomniał w niej o czasach renesansu, kiedy na dworach magnackich działały mniej lub bardziej profesjonalne zespoły, a na dworach szlacheckich amatorskie. – Grywał również lud na wsi, bo taką miał potrzebę. W ten sposób teatr amatorski przetrwał do dziś. Przykładem są teatry, które działają dlatego, bo ich to cieszy. My zaś przychodzimy na nie, bo też nas to cieszy – zauważył Niedoba. Potwierdzeniem jego słów była wypełniona do ostatniego miejsca sala Domu PZKO i towarzyszące przeglądowi brawa i salwy śmiechu.

Na pierwszy ogień poszły jednoaktówki Adama Wawrosza „Pierszy roz w cugu” oraz „Majster Babrok” w reżyserii Elwiry Zwyrtrek, które wystawiła miejscowa grupa teatralna. Pierwsza opowiadała o emocjonującej podróży pociągiem z Mostów do Gnojnika, druga o zakończonej fiaskiem naprawie „kohółka, kiery kapie”.

Kolejną jednoaktówkę, tym razem z tematyką „śmiergustowo-zolytną” w reżyserii Janusza Ondraszka, wystawił mogący się pochwalić 110-letnią tradycją Teatr Amatorski im. Jerego Cieciciąły z Wędryni.

W czasie przerwy swoimi wrażeniami podzieliła się konsul generalna RP w Ostrawie, Anna Olszewska. O obejrzanym scenkach oraz samej idei przeglądu teatrów amatorskich wyraziła się tak: – Bardzo wesołe, świetnie zrobione, doskonała rozrywka. Wspaniałe scenki, znakomite aktorsko i naprawdę nie jest to recenzja na wyrost. Ta forma prezentacji kultury właśnie poprzez teatr z bardzo różnym repertuarem rodzajowym jest też znakomitą formą popularyzacji kultury, kultury tutejszej, kultury gwarowej „po naszymu”. Znakomity pomysł i znakomite miejsce – przekonywała.

O tym, że wbrew pozorom w gwarze trudniej jest zagrać niż w

„Rocznica, czyli trzycet років zech nie widziol słónka”.

Scena z przedstawienia „Majster Babrok”.

Zdjęcia: BEATA SCHONWALD

języku literackim, mówił Niedoba. – W gwarze jest trudniej, bo każdy ma swoją gwarę, swój język i kiedy trzeba się tej innej gwary uczyć, to nie jest to takie proste. Podziwiam wszystkich was, którzy jesteście w stanie zapamiętać te długie wersety – zwrócił się do występujących aktorów-amatorów. Podziwu nie kryli również widzowie. – Bardzo nam się podobała ta przedstawienia, również to, że grane są „po naszymu” – zapewniła Bronisława Waclawkowa z Mostów i Anna Rusz z Nawsia, która jest również stałym widzem spektakli wystawianych przez teatr amatorski w Milikowie. – Ich najnowszej sztuki jeszcze nie widziałam, dlatego cieszę się, że teraz będę ją mogła obejrzeć – dodała.

Teatr amatorski z Milikowa wystąpił po przerwie. Odegrał spektakl

z tytułowany „Rocznica, czyli trzycet років zech nie widziol słónka” autorstwa Ireny i Jana Czudków, w reżyserii Haliny Waclawek. Błyskotliwe teksty, znakomita gra aktorska zwojowały publiczność. Tak jak zapowiedzieli organizatorzy – „była kupa śmiychu”.

Nie inaczej ma być w kolejnych edycjach. Według prezesa mosteckiego koła PZKO, teatrów amatorskich grających w gwarze nie brakuje. – W Zakopanem, Bukowinie Tatrzańskiej czy Nowym Targu – wszędzie tam są teatry, które grają w gwarze, po gorolsku zarówno sztuki napisane przez rodzimych autorów, jak i sztuki klasyki światowej w gwarowym opracowaniu – podkreślił Niedoba. W przyszłych edycjach będzie więc z czego wybierać.

(sch)

WYDZIOBANE Z PROGRAMÓW WYBORCZYCH

Tego nikt inny nie ma

W programach wyborczych poszczególnych ugrupowań politycznych, które kandydują w wyborach parlamentarnych, znajdziemy wiele podobnych tematów, a w niektórych przypadkach różne partie proponują nawet niemal identyczne rozwiązania. Na ten temat pisaliśmy w sobotnim wydaniu gazety. Ale w programach poszczególnych partii znajdziemy również pomysły, których nie ma nikt (lub prawie nikt) inny. Przytaczamy kilka z nich, bez komentarza, ocenę pozostawiając wyborcom.

Czeska Partia Socjaldemokratyczna – ČSSD

Partia, która według sondaży najprawdopodobniej wygra wybory, ma kilka pomysłów, jak „rozruszać” rynek pracy. Jednym z nich jest wprowadzenie projektu, który polega na zatrudnianiu bezrobotnych w sferze usług dla seniorów, niepełnosprawnych, w opiece nad dziećmi, jako pomoc przy sprzątnięciu, przy pracach ogrodniczych itp. Autorzy projektu przekonują, że program „Usługi dla osób i gospodarstw domowych” w Europie jest znany i pomyslnie działa.

Obywatelska Partia Demokratyczna – ODS

W części programu wyborczego ODS poświęconej bezpieczeństwu wewnętrznemu znajdziemy punkt, który jest bardzo konkretną propozycją ograniczenia kradzieży metali, sprzedawanych następnie w punktach skupu złomu. – Umocnimy rolę gmin w walce ze złodziejami metali. Wielu mieszkańców oraz niektóre gminy borykają się z powtarzającymi kradzieżami, na przykład rynien czy stu-

zienek kanalizacyjnych. Będziemy się starali przeforsować zakaz sprzedaży tych rzeczy w punktach zbioru oraz dotkliwie kary dla tych placówek, które nie będą przestrzegały zakazu – czytamy w dokumencie. ODS chce, by gminy posiadały większe uprawnienia i same decydowały o tym, w jakich miejscach oraz w jakim czasie będą wykupywane surowce wtórne. Do tej pory pozwolenia wydają urzędy wojewódzkie.

Partia Praw Obywateli – Zemanowcy – SPOZ

Ta partia chce zmienić system wyborczy. Zamierza wprowadzić takie zmiany w wyborach do parlamentu, by wyborcy mogli w większym stopniu wpływać na kolejność kandydatów na listach. Równocześnie chce umożliwić obywatelom, by nie tylko na poziomie komunalnym, ale też wojewódzkim oraz w wyborach parlamentarnych mogli wybierać osoby z różnych list wyborczych. – Będziemy zarazem forsowali pomysł, by hetmanem województwa, burmistrzem czy wójtem została ta osoba, która otrzyma najwięcej głosów preferencyjnych na

liście, która miała największe poparcie – deklarują Zemanowcy. Partia chce obniżyć z 5 do 3 proc. próg, który muszą przekroczyć partie w wyborach, by zdobyć mandaty w Izbie Poselskiej, Parlamencie Europejskim czy lokalnych samorządach.

Komunistyczna Partia Czech i Moraw – KSČM

Ta partia osobny punkt poświęciła restytucjom kościelnym. Komuniści obiecują wyborcom, że będą forsowali zorganizowanie referendum, w którym sami mieszkańcy zadecydowaliby o dalszym losie ustawy o restytucjach, a równocześnie będą starali się, by jak najszybciej zostało cofnięte wsparcie finansowe dla Kościołów. Wiceprzewodniczący partii, Jiří Dolejš, argumentuje, że ustawa została pochopnie przygotowana i w zasadzie nie chodzi o zwrot majątków, lecz o dary dla Kościołów przed przygotowywanym rozdziałem Kościoła i państwa. Komuniści mają też mało spotykaną propozycję dotyczącą sfery bankowości. Zamierzają powołać do życia publiczny bank komercyjny, który nie pobierałby opłat od

klientów, a równocześnie gwarantowałby im określony poziom odsetek zarówno w przypadku oszczędności, jak i kredytów.

Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna – KDU-ČSL

Unia Chrześcijańska zamierza zarówno poprzez podatki, jak i w systemie emerytalnym, popierać rodziny z dziećmi. Zamierza ponownie wprowadzić wspólne deklaracje podatkowe dla małżonków, co jest korzystne szczególnie dla rodzin, gdzie jeden rodzic pracuje, a drugi opiekuje się dziećmi lub jest bezrobotny. Również w reformie emerytalnej chadecy zamierzają uprzywilejować rodziny z dziećmi. Chcą takiej reformy, która uwzględniaby liczbę wychowanych dzieci. W programie wyborczym deklarują, że będą walczyli przeciwko legalizacji eutanazji oraz popierali rozwój sieci hospicjów. Równocześnie będą się starali pomagać matkom, które pomimo trudnej sytuacji społecznej lub rodzinnej zdecydują się urodzić dziecko. Narzędziem mają być m.in. tajne porody oraz ułatwienie adopcji.

DANUTA CHLUP

KLUBY KOBIET Z LESZNEJ DOLNEJ I MILIKOWA-CENTRUM ZAPROSIŁY W WEEKEND NA WYSTAWY

Leszna Dolna: »Inspiracje«

Wystawa w Domu PZKO w Lesznej Dolnej została zatytułowana krótko – „Inspiracje”. Jak zauważyła prezes MK PZKO, Renata Szkucik, ludzie, którzy tutaj wystawiali, potrzebowali inspiracji, żeby coś stworzyć. Z kolei ich twórczość może być inspiracją dla innych. – Jeśli chodzi o ekspozycję, którą tutaj mamy, to nie stawialiśmy żadnych ograniczeń. Chcieliśmy pokazać, co ludzie są zdolni zrobić – stwierdziła R. Szkucik. O tym, że te zdolności mogą być bardzo szerokie, świadczyła wielorakość technik, różnorodność materiałów i wynikająca z tego różnorodność eksponatów.

Były więc obrazy kilku autorów, zarówno znanych już wystawców, jak np. Anny Piskiewicz, jak i mniej znanych. – To jest moja technika własna, do której sama doszłam. Trochę pracuję na tkaninie, trochę ogniem, farbami i pastelem – powiedziała nam o swoich obrazach i

obrazkach Brzetysława Budnik, która za malowanie wzięła się stosunkowo niedawno.

Z kolei Krzysztof Czader swoje wyroby z drewna tworzy od dawna. – Bawię się w to od zawsze, pracuję każdy dzień. Nie dlatego, że mam czas, ale z wewnętrznej potrzeby. Trochę rzeźbię i trochę maluję i to są tego efekty. Robię, jak potrafię i jak czuję. Ostatnio bardziej w kamieniu niż w drewnie – przyznał Czader, z którym leszniańskie Koło PZKO nawiązało kontakt w ramach projektu transgranicznego realizowanego z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Jasienicy. Skąd bierze materiał? – Mam gospodarstwo, kilka hektarów pola. Tak jak każdy gospodarz, kiedy kręcę się koło chatupy, to raz podniosę kamień, innym razem kawałek drewna. To wszystko jest jakimś materiałem, który potem do czegoś służy – zdradził nam artysta.

Wśród eksponatów stoją od lewej: Jerzy Czader z synem oraz Renata i Tadeusz Szkucikowie.

W podobny sposób materiału i inspiracji poszukuje Tadeusz Szkucik. Wcześniej na wystawach pokazywał swoje akwarele oraz pastele, tym razem przyniósł laski i rzeźbione światełki. – Kiedy chodzę po lesie, mam oczy szeroko otwarte. Tu zobaczę korzeń, a tam jakąś gałąź. A potem w domu tu przyozdobię, tam przytnę i jest laska – raz z głową orzełka, innym razem koziołka Matołka albo ptaszka – opowiedział emerytowany dyrektor polskiej szkoły w Trzyniecu, który rzeźbieniem lasek zajmuje się raptem od kilku miesięcy.

Na wystawie sporo miejsca zajęły

też prace członkiń leszniańskiego i kojkowickiego Klubu Kobiet. Zostało pokazane wszystko to, co panie zrobiły od początku roku, począwszy od enkaustyki przez serwetkowe metody, pracę z gliną, aż po modne obecnie szaliki. – Ciekawym zjawiskiem są obrazy wyszywane krzyżykiem, których autorem jest mężczyzna. Wspólnie z żoną wystawia tutaj ładny obraz. On wyszył główny motyw krzyżykiem, ona wykończyła obrus frywolitkami – poinformowała pani Renata, zwracając uwagę na kolejne cuda, zarówno te wykonane perfekcyjnie techniką origami czy

patchworku, jak i prace pensjonariuszy ośrodka pomocy społecznej dla osób upośledzonych „Jordan”.

Aranżacji wystawy w sali Domu PZKO w Lesznej Dolnej podjęła się Beata Bartnicka. Zainspirowana dawnymi fotografiami postanowiła na scenie pokazać, jak zmieniał się świat. – Na takim zjawisku, jakim jest ślub, chciałam pokazać, jak zmieniała się moda, suknie, fryzury, bukiety, a także nakrycia stołowe. Pięknie widać to nie tylko na wystawionych eksponatach, ale również na starych fotografiach – zauważyła.

(sch)

Na przykładzie zmieniającej się mody ślubnej można zobaczyć, jak zmieniał się świat.

Milików: Wszystkie zaangażowane

W Miejsowym Kole PZKO w Milikowie-Centrum wystawy Klubu Kobiet odbywają się co dwa lata. To fakt wart odnotowania, jeśli wziąć pod uwagę, że w Klubie działa raptem dziewięć pań. Druga istotna wiadomość to ta, że żadna rzecz nie jest tu dwukrotnie wystawiana. – Zawsze są nowe eksponaty. I nie może być inaczej, skoro niektóre panie są tak precyzyjne i mają taką pamięć, że wiedzą, która serwetka w którym roku była pokazana na wystawie – przekonuje Ewa Brózda, prezes milikowskiego Klubu Kobiet.

Zatem jakim cudem tych kilka

pań jest w stanie zorganizować kolejną oryginalną wystawę?

– Wszystkie jesteśmy zaangażowane – podkreśla prezeska, która oprócz popularnego obecnie patchworku zajmuje się szyciem zrzątek-przytulank z kolorowych ciepłych skarpetek. Również większość serwowanych do kawy ciast jest jej roboty.

Panie czerpią inspiracje z różnych kursów, uczą się od swoich koleżanek. Przykładem nowo poznanej techniki są choinkowe ozdoby – małe aniołki z koralików. Jak je wykonać, milikowianki nauczyły się od

W niedzielne popołudnie wystawa w Milikowie-Centrum była oblegana przez odwiedzających.

koleżanek z Karwiny-Raju. Zaprosiły je do siebie, zabrały na wycieczkę do Łomnej, a po południu wspólnie usiadły do pracy. To było w maju. Teraz kilkanaście aniołków zdobi drzewko.

Na wystawie można bowiem obejrzeć różne aranżacje świąteczne – wielkanocne i bożonarodzeniowe. Oprócz tego jest cały stół patchworkowych poduszek, nakryć na stoły, kocyków i innych dekoracji. Są lalki Barbie w przeróżnych strojach, malowane parasolki, także prace

dzieci miejscowej szkoły i przedszkola. Miejscowe polskie dzieci są nie tylko wystawcami, ale były również wykonawcami wernisażowego programu kulturalnego. Ciekawym dopełnieniem wystawy są fotografie Davida Petera, młodego milikowianina związanego z zespołem „Zaolzi” oraz z jabłonkowskim Foto Klubem i Zaolziańskim Towarzystwem Fotograficznym.

W niedzielę pogoda sprzyja, żeby wybrać się na spacer i przy okazji zajrzeć do Domu PZKO w Milikowie

-Centrum. Nic dziwnego zatem, że zarówno w głównej sali, jak i w jadalni w suterenie panuje duży ruch. Organizatorki wystawy cieszą się, że odwiedzających nie brakuje, że nie zawiodły też koleżanki z pozostałych Klubów Kobiet. – Miło, że nie zapomniały o nas. My zresztą też zawsze bywamy na ich wystawach. Żał mi tylko, że nie dałyśmy rady pojechać na wystawę do Lesznej, ale niestety wszystkie jesteśmy potrzebne tu na miejscu – przekonuje szefowa milikowskiego Klubu Kobiet.

(sch)

W Domu PZKO w Milikowie wystawiały również dzieci.

WTOREK 15 października**TVP 1**

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek 8.00 Wiadomości 8.10 Polityka przy kawie 8.55 Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) 9.55 Natura w Jedynce - Wulkaniczna odyseja 11.00 Świat się kręci 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Apetyt na EURO-pę 12.40 Przepis dnia 12.50 Natura w Jedynce - Wulkaniczna odyseja 13.55 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.25 Moda na sukces (s.) 14.50 Przepis dnia (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Klan (s.) 15.45 Bonanza (s.) 16.40 Polska non stop - magazyn reporterów 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Klan (s.) 18.30 Świat się kręci 19.15 Przepis dnia (s.) 19.30 Wiadomości 20.25 Piąty Stadion LIVE 20.30 Piłka nożna - eliminacje MŚ 2014: Anglia - Polska 23.20 Piąty Stadion LIVE 23.30 Głina (s.) 0.30 Świat się kręci.

TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia (s.) 6.35 Świat kobiety 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.40 Barwy szczęścia (s.) 11.15 Na dobre i na złe (s.) 12.15 Makłowicz w podróży - Zanzibar 12.45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Życie codzienne Indian 13.25 Szkoła życia (s.) 14.15 Kabaretowy Klub Dwójki 15.10 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Panorama Kraj 17.15 Szkoła życia (s.) 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.45 M jak miłość (s.) 21.45 Magazyn Ekspresu Reporterów 22.50 Świat bez fikcji - Afganistan. Cena zemsty.

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 7.00 Echa dnia 7.30 Aktualności Flesz Poranne 7.40 Poranek z TVP Katowice 8.00 Co niesie dzień 8.35 Szkoła w Brzezince 9.00 Era Wynalazków 9.20 Saga rodów - Ród Chałubińskich 9.45 Raport z Polski 10.20 Film dokumentalny: Takie zwykłe sprawy 11.15 Czas na Pracę! Praca na Czasie! 11.45 Antenowe remanenty - OPPA '97 12.35 Fascynujące Śląskie - Prof. Tadeusz Sławek 13.00 Warszawa w polskim filmie fabularnym 13.30 AgroSzansa 14.05 Szkoła w Brzezince 14.25 Everyday English 14.40 Ahora espanol 15.05 Co, gdzie, kiedy? 15.20 Magazyn Reporterów TVP Katowice 15.45 Gramy dla Was 16.00 Raport z Polski 16.30 Polska samorządna 17.15 Reportaż 17.30 Aktualności Flesz 17.35 Kronika Miasta 17.45 Bliżej natury 17.45 Ekoagent 18.15 Co, gdzie, kiedy? 18.30 Aktualności 19.00 Telekurier 19.30 Podwodna Polska - Tożsamość wraku 20.25 Eurowiadomości 20.35 Ślązaków portret własny 21.05 Echa dnia 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 Rotem.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i Partnerzy 10.00 Trudne sprawy 3 11.00 Dlaczego ja? 12.00 Pamiętniki z wakacji (s.) 13.00 Czyja wina? 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Trudne sprawy 6 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.10 Negocjator (film kopr.) 23.00 Kości 8 (s.) 0.00 Zdrady 2 (s.).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Przedwyborcze spoty 9.00 Wszystko o gotowaniu 9.15 Córki McLeoda (s.) 10.15 List do Ciebie 11.15 Reporterzy TVC 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 13.40 Wszystko o gotowaniu 14.00 Przedwyborcze spoty

14.15 Naciągacze (s.) 15.10 Bolkoviny 15.55 Podróżomania 16.25 AZ kwiz 16.50 Przedwyborcze spoty 17.05 Pr. rozrywkowy 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Taxi 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Najlepsze faux pas 21.15 Historie sław 22.05 Przyjęcie dla nieparzystych (film) 23.05 Gospoda pod Drugą Szansą.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Ivan Havel: Późny zbiór 10.00 Chcesz mnie? 10.30 Przedwyborcze spoty 10.45 Odkrywanie planety Ocean 11.35 Królestwo natury 12.00 Magazyn chrześcijański 12.30 Piękno europejskich wybrzeży 12.35 Wyprawa na Borneo 13.30 Przygody nauki i techniki 14.15 Samoloty myśliwskie w akcji 15.00 Generał Patton 15.45 Przedwyborcze spoty 16.05 Emocje a my 16.35 Przetestuj mózg 17.25 Czerwony karzeł (s.) 17.55 Doktor Who (s.) 18.55 Około Porta 19.30 Przedwyborcze spoty 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Generał Patton: Chrzest ogniem 20.50 Pojedynek przywódców 21.40 W imię ojczyzny 22.40 Imperium - Mafia w Atlantic City (s.) 23.30 Pr. satyryczny.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.45 Ogólniak z o.o. (s.) 11.00 Dwóch i pół (s.) 11.20 Pępek świata (s.) 11.50 Tescoma ze smakiem 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sue Thomas (s.) 13.30 Dowody zbrodni (s.) 14.25 Dr House (s.) 15.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 16.30 Dwóch i pół (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.35 Mentalista (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.30 Weekend 22.25 Twój wybór 23.05 Wspomnienia (s.) 23.55 Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.).

PRIMA

6.45 Policja Hamburg (s.) 7.45 Pan Złota Rączka (s.) 8.30 Alf (s.) 9.15 Napisała: morderstwo (s.) 10.20 Policja Hamburg (s.) 11.20 Inga Lindstrom: Hanna i jej urodziny (film) 13.20 Strażnik Teksasu (s.) 14.20 Lekarz z gór (s.) 15.20 Big Ben (s.) 17.40 Popołudniowe wiadomości 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Wybrańcy 21.35 Życiowe rozdroża (s.) 22.40 Zabójcze umysły (s.) 23.35 Sprawiedliwość we krwi (s.) 0.35 Zbrodnie niedoskonałe (s.).

ŚRODA 16 października**TVP 1**

5.55 TVP Info w TVP 1 - Info Poranek 8.00 Wiadomości 8.10 Polityka przy kawie 8.55 Serialowa Jedynka - Komisarz Alex (s.) 9.55 Natura w

NEGOCJATOR

Sensacyjny, USA/Niemcy 1998

Polsat, wtorek 15 października 2013, godz. 20.10

Reżyseria: F. Gary Gray

Wykonawcy: Samuel L. Jackson,

Kevin Spacey, David Morse, Ron

Rifkin, John Spencer, J. T. Walsh,

Siobhan Fallon

Danny Roman jest najlepszym policyjnym negocjatorem w Chicago. W wyniku intrygi zostaje jednak oskarżony o zamordowanie kolegi i zdefraudowanie pieniędzy z policyjnego funduszu. Zdesperowany Danny, chcąc udowodnić, że jest niewinny, barykaduje się wraz z zakładnikami w budynku wydziału wewnętrznego policji. Jedyną osobą, która może mu pomóc, jest inny negocjator, Chris Sabian.

KTO PIERWSZY, TEN LEPSZY

Komedia romantyczna, USA/Niemcy 2002

Polsat, środa 16 października 2013, godz. 22.05

Reżyseria: Reginald Hudlin

Wykonawcy: Matthew Perry, Elizabeth Hurley, Bruce Campbell, Amy Adams, Terry Crews, Jerry Stiller, Vincent Pastore

Joe Tyler był niegdyś wziętym adwokatem. Obecnie zajmuje się dostarczaniem dokumentów procesowych osobom, które nie spieszą się z ich odebraniem. Szef zleca mu zawieszenie papierów rozwodowych Sarze Moore, żonie i współniczce teksańskiego bogacza. Operacja przebiega pomyślnie. Choć piękna pani Moore dokumenty odbiera, nie zamierza dzielić się z „przyszłym byłym” wspólnie zarobioną fortuną. Składa Joemu ofertę: jeśli uznają dostarczenie dokumentów za niebyłe i Sara będzie mogła pierwsza wystąpić o rozwód, on dostanie milion dolarów.

Jedynce - Wulkaniczna odyseja 11.00 Świat się kręci 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Przepis dnia (s.) 12.45 Natura w Jedynce - Wulkaniczna odyseja: Powrót łososia 13.50 Jaka to melodia? (teleturniej) 14.25 Moda na sukces (s.) 14.50 Przepis dnia (s.) 15.00 Wiadomości 15.15 Klan (s.) 15.45 Bonanza (s.) 16.40 Polska non stop - magazyn reporterów 17.00 Teleexpress 17.25 Jaka to melodia? (teleturniej) 17.55 Klan (s.) 18.30 Świat się kręci 19.15 Przepis dnia (s.) 19.30 Wiadomości 20.15 Piąty Stadion LIVE 20.25 Poza zasięgiem 22.00 Sekta 3 23.55 Samowolka 1.05 Świat się kręci (s.).

TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia (s.) 6.35 Wędrówne rozmowy rabin i księdza 7.05 M jak miłość (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 10.35 Barwy szczęścia (s.) 11.15 Na dobre i na złe (s.) 12.15 Nieznane życie Jana Pawła II 13.05 Ja to mam szczęście! - ulubione skecze 30 13.20 Szkoła życia (s.) 14.15 Wczasy z Kabaretem 2013 - Na letnisko czy do wód 15.05 Rodzinka.pl (s.) 15.45 Panorama Kraj 17.15 Szkoła życia (s.) 18.00 Panorama 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (s.) 20.40 Na dobre i na złe (s.) 21.45 Kino relaks - Pewnego razu w Rzymie 23.25 Reporter Polski 0.00 Zabójcze umysły.

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski 7.00 Echa dnia 7.30 Aktualności Flesz Poranne 8.00 Co niesie dzień 8.35 Ultramaratończyk 9.00 KolejTV 9.20 Saga rodów - Ród Barszczewskich 9.45 Raport z Polski 10.20 Dźwięki podwodnego świata 11.15 Polska samorządna 11.45 Antenowe remanenty - Ogólnopolskie spotkania zamkowe z poezją 13.30 Wszystko po krakowski - Grzegorz Turnau w Teatrze im. J. Słowackiego 14.05 Ultramaratończyk 14.25 Everyday English 14.40 Ahora espanol 15.05 Zgłębić tajemnicę raka 15.25 Bliżej natury 16.00 Raport z Polski 16.30 Lider 17.00 Zgłębić tajemnicę raka - Nowotwór w laboratorium 17.30 Aktualności Flesz 17.35 Kronika Miasta 17.45 Magazyn Reporterów TVP Katowice 18.15 Kronika Miasta 18.30 Aktualności 19.00 Telekurier 19.30 Młodzi twórcy mistrzom - Szukanie w drodze poznawania - Film o profesorze Krzysztofie Matyjaszewskim 20.25 Zgłębić tajemnicę raka 20.45 Co, gdzie, kiedy? 21.05 Echa dnia 22.00 Aktualności Wieczorne 22.35 Papiński reporter. Film o Marku Skwarnickim 23.20

Reportaż TVP Info - Bliski znajomy 23.40 Everyday English.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.15 Świat według Kiepskich (s.) 9.00 Malanowski i Partnerzy 10.00 Trudne sprawy 3 11.00 Dlaczego ja? 12.00 Ślubna gorączka 13.00 Czyja wina? 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.50 Trudne sprawy 6 15.50 Wydarzenia 16.15 Interwencja (mag.) 16.30 Malanowski i Partnerzy 11 17.00 Dlaczego ja? 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich (s.) 20.35 Top chef 22.05 Kto pierwszy, ten lepszy (komedia kopr.) 0.20 Sposób na bezsenność (komedia USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 8.45 Przedwyborcze spoty 9.00 Wszystko o gotowaniu 9.15 Córki McLeoda (s.) 10.00 Intuicja 10.20 Niezwykłe życia 11.15 Łopatologicznie 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 13.40 Wszystko o gotowaniu 14.00 Przedwyborcze spoty 14.15 Naciągacze (s.) 15.10 Bolkoviny 15.50 Podróżomania 16.25 AZ kwiz 16.50 Przedwyborcze spoty 17.05 Pr. rozrywkowy 17.55 Wiadomości regionalne 18.25 Taxi 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Żandarmskie humoreski (s.) 21.30 Gospoda pod Drugą Szansą 22.20 Nadmierne drobnostki (film) 23.0 Anatomia prawdy (s.) 23.50 Tajniacy (s.) 0.45 Talk-show M. Jilkovej.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Paryż 10.00 Wędrówki w poszukiwaniu muzyki 10.30 Przedwyborcze spoty 10.45 Najważniejsze operacje II wojny światowej 11.45 Samoloty myśliwskie w akcji 12.35 Chcesz je? 12.40 Folklorika 13.05 Obronca 13.35 Nasza wieś 14.00 Na meksykańsko-amerykańskiej granicy 14.55 Ludzkie ciało 15.45 Przedwyborcze spoty 16.00 Europa dziś 16.25 Moja rodzina 16.55 Klucz 17.25 Czerwony Karzeł (s.) 17.55 Doktor Who (s.) 18.45 Wieczorynka 18.55 Skąd wyphyła Amazonka 19.30 Przedwyborcze spoty 19.50 Wiadomości w j. migowym 20.00 Kamera w podróży 21.00 Podróż po... 21.35 Pamiętnik Dity P. 22.00 Dzieci nocy (film) 23.25 Pr. satyryczny 23.50 Tajemnice Biblii 0.40 La Vida Loca.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica (s.) 9.45 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Dwóch i pół (s.) 11.20 Pępek świata (s.) 11.50 Tescoma ze smakiem 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sue Thomas (s.) 13.30 Dowody zbrodni (s.) 14.25 Dr House (s.) 15.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 16.30 Dwóch i pół (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości 17.35 Mentalista (s.) 18.30 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości 20.20 Ogólniak z o.o. (s.) 21.35 Comeback (s.) 22.05 Na własne oczy 22.40 Nocne wiadomości 23.10 Autostrada grozy (film) 0.40 Zwrotnik Raka (s.).

PRIMA

6.35 Policja Hamburg (s.) 7.35 Pan Złota Rączka (s.) 8.20 Alf (s.) 9.05 Napisała: morderstwo (s.) 10.10 Policja Hamburg (s.) 11.10 Inga Lindstrom: Droga do ciebie (film) 13.10 Strażnik Teksasu (s.) 14.20 Lekarz z gór (s.) 15.20 Big Ben (s.) 17.40 Popołudniowe wiadomości 18.00 Nakryto do stołu! 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.40 Wiadomości z willi 19.55 VIP wiadomości 20.15 Powroty do domu (s.) 21.45 QI - mamy odpowiedź na wszystko 22.20 Policja kryminalna Stuttgart (s.) 23.20 Prawo i porządek (s.).

TV POLONIA**WTOREK 15 października**

6.05 Tygodnik Kulturalny 6.55 Słownik polsko-polski - talk-show prof. Jana Miodka 7.25 Klementynka i Klemens - gęsi z Doliny Młynów 8.00 Pytanie na śniadanie 10.35 Cafe Historia 11.00 Polonia 24 11.40 Galeria (s.) 12.05 Barwy szczęścia (s.) 12.30 Łamigłówka - Zamek Królewski 12.35 Wiadomości 12.50 Czas honoru 13.50 Dzika Polska: Bogatsze życie - Biały król nieba 14.20 Nad Niemnem 14.45 Tomasz Lis na żywo 15.50 Złotopolscy (s.) 16.25 Wszystko co chciałbyście wiedzieć o giełdzie 16.55 Galeria (s.) 17.20 Łamigłówka - Zamek Królewski 17.30 Teleexpress 17.55 Makłowicz w podróży: Armenia - Wokół Erywania 18.30 Szlakiem gwiazd - Bracia Golcowie 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Nad Niemnem 20.00 Wiadomości 20.50 Ojciec Mateusz (s.) 22.00 Polonia 24 22.45 KSM czyli Kabaretowa Siła Miłości 23.25 Hala odlotów (s.).

ŚRODA 16 października

6.05 Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbickiej 6.45 Piękniejsza Polska 7.05 Ex Libris 7.25 Podróż za jeden uśmiech - Grzybobranie 8.00 Pytanie na śniadanie 10.30 Flesz historii 11.00 Polonia 24 11.40 Galeria (s.) 12.05 Barwy szczęścia (s.) 12.30 Łamigłówka - Zamek Królewski 12.35 Wiadomości 12.50 Wiedźmin 13.50 „Jan Paweł II - Papież Dialogu” 15.00 Dwie drogi 15.30 Jan Paweł II - Nigdy nie zapomnę... 15.50 Złotopolscy (s.) 16.15 Kocham Kino - mag. filmowy Grażyny Torbickiej 16.55 Galeria (s.) 17.20 Łamigłówka - Zamek Królewski 17.30 Teleexpress 17.50 Kardynał Wojtyła Papieżem 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Wilnoteka 20.00 Wiadomości 20.50 Siła wyższa (s.) 20.00 Polonia 24 22.45 Kabaretowy Klub Dwójki 23.40 Tajemnice Jasnej Góry.

CZWARTEK 17 października

6.05 Kultura, Głupcze 6.40 Notacje: Lech Wałęsa. Trudne rządy 6.55 Glob - Magazyn Nowości Naukowych 7.25 Słoneczna włócznia 8.00 Pytanie na śniadanie 10.25 Polska i świat z historią w tle: Palmiry - Polski Katyń 11.00 Polonia 24 11.40 Galeria (s.) 12.05 Barwy szczęścia (s.) 12.30 Łamigłówka - Zamek Królewski 12.35 Wiadomości 12.50 M jak miłość (s.) 13.45 Kabaretowy Klub Dwójki 14.45 Tajemnice Jasnej Góry 15.15 Załoga Eko (s.) 15.45 Złotopolscy (s.) 16.15 Kultura, Głupcze 16.55 Galeria (s.) 17.20 Łamigłówka - Zamek Królewski 17.30 Teleexpress 17.55 Co nam w duszy gra - Jesień 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Informacje kulturalne 20.00 Wiadomości 20.50 Komisarz Alex (s.) 22.00 Polonia 24 22.45 Zaginiona (s.) 23.40 Kardynał Wojtyła Papieżem.

TABELA ZANIECZYSZCZEŃ

Stężenie pyłu zawieszzonego w powietrzu 14. 10. o godz. 10.00

	PM 10
Czeski Cieszyń	35
Hawierzów	41
Karwina	40
Orłowa	33
Trzyniec	26
Wierzniowice	41

Legenda: Wartości są podane w mikrogramach na metr sześcienny. Dopuszczalny limit stężenia pyłu zawieszzonego (PM 10) wynosi 50 µg/m³.
Źródło: Czeski Urząd Hydrometeorologii w Ostrawie. **(wik)**

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – HAWIERZÓW: Diagnoza (15, godz. 19.00);
▲ KARWINA: Diagnoza (16, godz. 19.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Misionki rozrabiają (15, godz. 15.30); Kameńiak 4 (15, godz. 17.45, 20.00); Wyspa (15, godz. 18.00); Agenci (15, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum:** Klopsiki i inne zjawiska pogodowe (15, 16, godz. 17.45); Kameńiak 4 (15, godz. 20.00); Agenci (16, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Percy Jackson: Morze potworów (15, 16, godz. 17.30); Libánky (15, 16, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast:** Wałęsa. Człowiek z nadziei (15, 16, godz. 15.00, 17.30, 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.

POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – Zapraszamy na Konferencję Obwodową PZKO, która odbędzie się 16. 10. o godz. 16.30 w Klubie PZKO przy ul. Bożka. W programie wybór przedstawiciela obwodu Cz. Cieszyn do ZG PZKO, wybór przewodniczącego Rady Obwodowej i jego zastępcy,

omówienie ważnych spraw, które delegaci powinni poruszyć na Zjeździe PZKO.

▲ zapraszamy 16. 10. o godz. 18.00 na Sejmik w Cz. Cieszynie w Klubie PZKO przy ul. Bożka. W programie poruszymy problemy związane z naszą grupą narodową mieszkającą w okolicy Cz. Cieszyna. Ponadto przedstawienie sytuacji polskich kandydatów w wyborach do izby poselskiej, sprawa wiadomości w języku polskim regionalnej Telewizji Ostrawskiej i inne.

▲ zapraszamy 25. 10. na piąte spotkanie z cyklu „Bez stereotypów. Czesi Polacy o sobie nawzajem” do kawiarni Avion/Noiva. Gościem Salonu Muzycznego będzie Robert Kuśmierski. Wstęp wolny, ale ze względu na ograniczoną liczbę miejsc prosimy o rezerwację wejściówek z wyprzedzeniem, tel. 558 711 961, nova@noiva-tesin.cz.

HAWIERZÓW-MIASTO – Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe 17. 10. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Horymira 1511/9.

OBWÓD KARWINA – Zebranie przedjazdowej Rady Obwodowej odbędzie się 16. 10. o godz. 17.00 w Domu PZKO w Karwinie-Raju. Udział delegatów wybranych na Zjazd PZKO wskazany.

PTTS „BŚ” – Zapraszamy członków na wycieczkę Łomna – Sławicz, która odbędzie się 19. 10. Odjazd pociągu z Cz. Cieszyna o godz. 7.19 do Nawsia. Inf. tel. 552 321 402, 604 879 793, www.ptts-beskidslaski.cz.

ZG PZKO – Zaprasza 21. 10. o godz. 15.00 na spotkanie pt „Tożsamość narodowa Polaków w Republice Czeskiej – próba analizy”. Spotkanie, na które Zarząd Główny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w RC zaprasza przedstawicieli polskich organizacji, w tym Miejsowych Kół PZKO, odbędzie się w sali konferencyjnej „Bajka” przy ul. Strzelniczej w Cz. Cieszynie. Udział należy potwierdzić do 17. 10.

OFERTY

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-379

WYSTAWY

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 17. 1. 2014 wystawa pt. „Lalki w strojach ludowych”; stała ekspozycja „Obrazy z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie-Żywocicach, Padlých hrdinů 47a:** do 20. 6. 2014 wystawa pt. „Tragedia Lidic”. Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka:** do 12. 1. wystawa pt. „(Pov)jrazení s pokušeitem – Od antyki do Tešina”; stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14:** do 29. 11. wystawa pt. „Kora, tyko, trawa, korzenie, pnice...”; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Masaryka 985:** do 31. 1. 2014 wystawa pt. „Zwierzęta i ich dzieci”; stała ekspozycja „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, Do Muzeum 89:** do 24. 1. 2014 wystawa pt. „Uwaga, kručel!”. Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

CO ZA OLŻĄ

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 1. 2014 wystawa pt. „Świadomość wspólnego dobra – W dziesięciolecie istnienia Donacji im. Zbigniewa Michejdy 2003-2013”. Czynna wt-pt: 8.00-18.00, so: 9.00-15.00.

MUZEUM DRUKARSTWA, ul. Głęboka 50, Cieszyn: do 15. 11. wystawa „Zbigniewa Kubeczki ekslibrisy”. Czynna: wt-pt: godz. 10.00-17.00.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: Czynne codziennie 9.00-19.00.

TEATR IM. A. MICKIEWICZA W CIESZYNIE – Zapraszamy 17. 10. o godz. 19.00 na widowisko muzyczno-taneczne pt. „Touch od Ireland – the storm”. Gościnnie wystąpi Paweł Kukiz. Bilety są jeszcze do nabycia w kasie teatru.

Ogłoszenia do »GL« przyjmowane są w dni powszednie:

□ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

□ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Czeski Cieszyn, ul. Strzelnicza 18 (NA PARTERZE), codziennie w godz. od 8-16, tel. 558 711 027 e-mail: ad.servis@hudeczek.cz

□ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie-Frysztaście (przy rynku) w po, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Tel.: 596 312 477 e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

UWAGA

Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysłać bądź przynieść osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

serwis o Polakach na Zaolziu

»Wykopki« pod znakiem kultury

W sobotę olbrachcickie Koło PZKO w ramach „święta ziemniaka” – imprezy kulturalno-kulinarnej, zaprosiło dwa zespoły. Renomowane „Błędowice” w brawurowym stylu zaprezentowały widzom składan-

kę tańców regionalnych, natomiast górnosuski „Chórek” melodyjnymi piosenkami zachwycił niejednego słuchacza. Na scenie pojawiły się również przedszkolaki w tańcu z parasolkami, a uczniowie miejscowej

podstawówki przyturlali się w „tuwimowskiej” lokomotywie.

W drugiej części imprezy panie z Klubu Kobiet częstowały przybyłych smacznymi strykanami w kilku wariantach. (sam)

Na scenie uczniowie olbrachcickiej podstawówki.

Zespół „Błędowice” podczas występu w sali Domu PZKO w Olbrachcicach.

Odszedł czarodziej kamery

Kolejną wybitną osobistość kultury stracił Śląsk Cieszyński. W czwartek zmarł Franciszek Dzida, wybitny filmowiec-amator, wieloletni i zasłużony pracownik Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.

Franciszek Dzida w bielskiej Filii Politechniki Łódzkiej rozpoczął pracę w 1976 r. Przez 35 lat, do emerytury, był akademickim fotografem, dokumentującym codzienne życie największej beskidzkiej uczelni. Był także twórcą prowadzonej przez siebie przez wiele lat akademickiej

roczna nagroda miesięcznika „Kino”, złoty medal Międzynarodowej Unii Filmu Nieprofesjonalnego i Video UNICA, brązowy medal na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym IDAF w Duisburgu w Niemczech, nagrodę im. Norberta Boronowskiego Śląskiego Towarzystwa Filmowego. Został też wyróżniony nagrodą Złotej Cieszyńianki przyznawanej wybitnym osobistościom Śląska Cieszyńskiego.

Nie sposób pominąć także jego działalności upowszechniającej film.

Franciszek Dzida w jednym ze swoich żywiołów.

galerii sztuki. Za swoją pracę otrzymał odznakę „Zasłużony dla ATH” i odznaczenie państwowe złoty medal „Za długoletnią służbę”.

Dzida, rodowity mieszkaniec Chybia, od 1986 r. był członkiem Stowarzyszenia Filmowców Polskich. Zrealizował ponad 80 filmów, zarówno jako autor scenariuszy, jak i zdjęć, reżyser i producent. Działalność filmowa Dzidy należy do najlepiej znanych, ale uprawiał także malarstwo i fotografię.

Zdobył ponad 80 nagród i wyróżnień. Do najważniejszych należą: do-

Przez ponad 40 lat prowadził Klub Filmowy „Klaps”, zorganizował sześć przeglądów twórczości filmowej oraz dziewięć festiwali nieprofesjonalnych filmów fabularnych „Fabuła – Chybie”.

W 2000 r. w Centrum Sztuki Współczesnej „Zamek Ujazdowski” doczekał się Przeglądu Retrospekcyjnego swoich filmów. Roli Dzidy i „Klapsa” poświęcono sporą część wystawy „Entuzjaści”, która po Zamku Ujazdowskim była prezentowana także w Londynie, Berlinie i Barcelonie. **Mirosław Łukaszuk**

Słoneczne derby dla Karwiny

FNL

Słoneczną jesienną kąpiel z piłką w roli głównej zafundowali sobie w niedzielę piłkarze Karwiny i Trzyńca. W drugoligowym szlagierze ze zwycięstwa 2:1 radowali się gospodarze.

Karwiniacy po wygranej w derbach atakują fotel lidera II ligi. Bohaterem meczu był słowacki pomocnik Michal Gonda. W pierwszej połowie dograł idealnie piłkę pod nogi Elvista Ciku (1:0), a w drugiej odstronie strzałem z granicy pola karnego rozstrzygnął derby na korzyść swej drużyny. Trzyńczanie pokazali się w Karwinie z bardzo korzystnej strony. Nie zabarykadowali się pod własną bramką, ale wręcz przeciwnie – zagrali ofensywnie i byli blisko wywalczenia cennego remisu. – Chyłę czoła przed rywalem. W pierwszej połowie zagrał nawet dużo lepiej od nas – powiedział „GL” bohater niedzielnych derbów, Michal Gonda (wywiad z piłkarzem pojawi się w czwartkowym numerze).

Pavel Hajný: Zwycięstwa rodzą się w głowach

Trenerzy obu drużyn zgodnie stwierdzili, iż mecz swoim poziomem przewyższał większość spotkań w drugiej najwyższej klasie rozgrywek. – Nie przyjechalibyśmy do Karwiny z defensywną taktyką. Tak nas wprawdzie widzą rywale, jako zespół grający na kontry. Cieszę się zatem, iż

Elvist Ciku (z prawej) fetuje pierwszego gola do siatki Trzyńca.

w derbach udowodniliśmy, że potrafimy zagrać też ofensywnie – powiedział „Głowski Ludu” szkoleniowiec Trzyńca, Pavel Hajný. – W pierwszej połowie zmarnowaliśmy trzy czyste okazje. Gdyby chociażby Hupka trafił z kilku kroków, a nie spudłował, scenariusz meczu wyglądałby inaczej. Słowo „gdyby” nie ma jednak w sporcie racji bytu – dodał trzyńciecki trener. – Jedno wiem na pewno, zwycięstwa rodzą się w głowach piłkarzy. Gramy lepiej na wyjeździe, bo tam nie ma takiej presji. Przed własną publicznością trema ugotowała nas

już wielokrotnie w tym sezonie – podkreślił Hajný. – Koszmar sięgnął sufitu tydzień temu, w pierwszej połowie meczu z ostatnim w tabeli Vltavinem. Na całe szczęście udało nam się wygrać te zawody, ale w pełni rozumiem rozgoryczenie kibiców. Spodziewali się od swojego zespołu całkiem innego futbolu w drugiej lidze.

Josef Mazura: Goście postawili poprzeczkę wysoko
Trener Karwiny pojawił się przed dziennikarzami z miną zawodowego pokerzysty. Josef Mazura był zado-

wolony z wyniku, ale niezupełnie ze stylu, w jakim jego podopieczni wygrali te derby. – Kiedy goście w drugiej połowie zdobyli wyrównującego gola, poczułem się trochę nieswojo – zdradził nam doświadczony szkoleniowiec. – Uratował nas Gonda, który w końcówce wziął losy meczu w swoje ręce. Goście postawili poprzeczkę wysoko – ocenił Mazura. Karwiński szkoleniowiec krytycznie ocenił pierwszych dwadzieścia minut drugiej połowy. – Piłkarze stanęli. Przy stanie 1:0 to trochę dziwne, bo wystarczyło dołączyć drugiego gola i pewnie byłoby mniej nerwów – stwierdził. Karwiniacy w tabeli zajmują drugie miejsce, tracąc punkt do prowadzącego Hradca Kralowej. – Zarty się skończyły. Trzeba się pogodzić z myślą, że jesteśmy w ścisłym gronie faworytów. Reszta jesiennych kolejek pokaże, czy stać nas na grę o awans w rewanżowej rundzie.

KARWINA - TRZYŃCIE 2:1

Do przerwy: 1:0. Bramki: 16. Ciku, 84. Gonda – 81. Wojnar.

Karwina: Pindroch – Hoffmann, Mikula, Jovanovič, Uvíra – Gonda, Hottek – Ciku (54. Svatonský), Vladavič (69. Vaněk), Eismann – Mišinsky (89. Fiala). Trzyńcie: Bruk – Velnar, Hupka, Cigánek, Matoušek – Malíř, Ceplák (69. Wojnar), Motyčka (86. Rekish), Malík – Málek, Gulajev (64. Gavlák).

JANUSZ BITTMAR

TRIGLAV EKSTRALIGA

BRNO - KARWINA 29:26

Do przerwy: 16:15. Karwina: Vydra, Schams – Vala, Hanisch 2, M. Vančo 6, Drobek, Chudoba 4, S. Mlotek 7, Sliwka 5, Jan Užek 1, T. Mlotek, Vucković, Jiří Užek 1, Paululík.

Szczyptorniści Banika Karwina zagrali w Brnie poniżej oczekiwań. O przegranej goście zadecydowały błędy techniczne, jak również kiepska skuteczność w stałych fragmentach gry. Kolejny słaby występ zaliczył Serb Ilja Vucković, który na parkiecie Brna nie strzelił ani jednego gola.

Lokaty: 1. Lowosice 12, 2. Hranice 12, 3. Pilzno 9, 4. Karwina 8 pkt. (jb)

W SKRÓCIE

POLACY DZIŚ O HONOR Z ANGLIĄ. Reprezentacja Polski po przegranej z Ukrainą 0:1 straciła szansę na awans do przyszłorocznego mundialu w Brazylii. Białoczerwoni o honor powalczą w dzisiejszym meczu z Anglią na Wembley (20.30). Gospodarze zagrają o najwyższą stawkę – pierwsze miejsce w grupie premiowane bezpośrednim awansem do finałów mistrzostw świata.

* * *

RANKING WTA: A. RADWAŃSKA CZWARTA. Agnieszka Radwańska zajmuje nadal czwartą pozycję w rankingu WTA Tour. Natomiast jej młodsza siostra Urszula awansowała o jedną lokatę i jest na 42. miejscu. Liderką klasyfikacji jest Amerykanka Serena Williams. (jb)

Hokej, który może się podobać

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYŃCIE PARDUBICE 3:0

Tercje: 2:0, 1:0, 0:0. Bramki i asysty: 10. Matus (Ostřížek), 19. Adamský (Polanský, Gorszkow), 34. Polanský (Roth, Linhart). Trzyńcie: Hrubec – Hrabal, Krejčí, Roth, Linhart, Kania, Zíb, Lojek – Martin Růžicka, Bonk, Varađa – Gorszkow, Polanský, Adamský – Rákos, Zagrapan, Rufer – Ostřížek, Marek Růžicka, Matus. Trzy punkty w dobrym stylu – hokej na lodzie w przypadku Stalowników

Trzyńcie jest w ostatnich kolejkach połączeniem łyżwiarstwa figurowego i amerykańskiego futbolu. Estetyka i zahartowanie, tak wyglądał niedzielny mecz Trzyńca z liderem tabeli – Pardubicami. Trzyńczanie wygrali 3:0, awansując na fotel lidera rozgrywek. Już dziś, w zaległym meczu ekstrakligi podopieczni Jiřego Kalousa mogą na lodowisku Komety Brno powiększyć swój dorobek punktowy.

Gospodarze wyszli skoncentrowani niczym bokser do ringu. Pierwszy cios zadał Pardubicom

już w 10. minucie Matus, a o resztę zatroszczyli się Adamský z Polanskim. Bramka na 2:0 była prawdziwą reklamą hokeja – Polanský wyprowadził szybką kontrę, dograł idealnie do Adamskiego, a ten uderzeniem pod poprzeczkę dopełnił formalności. Znajdujący się w wyśmienitej formie Polanský w drugiej tercji sprytnie ustawił się w strefie obronnej Pardubic, trafiając rykoszetem na 3:0. Tempo meczu robiło wrażenie, obie ekipy pokazały totalny hokej. Gościom, którzy mogą się pochwalić drugą najwyższą sku-

tecznością w ataku, zabrakło tym razem celniejszych armat.

– Na naszą grę korzystnie wpłynął tydzień przerwy w rozgrywkach. Chłopcy wylizali się z ran, było też sporo czasu, by rzetelnie przygotować się do tego meczu pod względem taktycznym i mentalnym – stwierdził Pavel Marek, dyrektor sportowy i jeden z trenerów trzyńcieckiego klubu.

LITWINÓW WITKOWICE 1:4

Tercje: 1:0, 0:1, 0:3. Bramki i asysty:

10. J. Černý – 36. Hůževka (Burger, J. Káňa I), 49. Barinka (Stehlík, Hůževka), 53. Huna, 58. Hůževka (Burger).

To czwarte z rzędu zwycięstwo Witkowic. Ostrawianie też z meczu na mecz grają coraz lepiej. Symbioza wszystkich czterech formacji, hokej bez wielkich gwiazd z nastawieniem na grę zespołową, to główne atuty ekipy Petera Oremusa.

Lokaty: 1. Pardubice 22, 2. Trzyńcie 22, 3. Sparta Praga 21, ... 8. Witkowice 17 pkt. (jb)

Piłkarski weekend w niższych klasach

MŚLF

ORŁOWA - HULIN 0:2

Do przerwy: 0:2. Bramki: 31. Dvořáček, 37. Kopečný. Orłowa: Pacanovský – Vybrál (73. Křišťán), Kaizar, Žebík, Skoupý (46. Schroner) – Václavek (76. Klimas), Sobala, Kovář, Tomáš – Urban (46. Přecechtěl), Kopel.

Cudów nie ma. Slavia przegrała szósty mecz w tym sezonie, spadając na ostatnie miejsce w trzecioligowej tabeli. Trener Pavel Poledník nagimnastykował się przy linii bocznej boiska dużo mocniej, od piłkarzy.

Lokaty: 1. Opawa 24, 2. Ołomuniec B 23, 3. Trzebic 20, ... 16. Orłowa 9 pkt.

DYWIZJA

HAWIERZÓW KARWINA B 1:4

Do przerwy: 1:1. Bramki: 28. Racko – 59. i 89. Limanovský, 17. Janík, 63. Ryšavý. Hawierzów: Směták – Valo-

vý (67. Vavřík), Zavazdan, Wojnar, Vagner (84. Babič) – Večeřa (63. Lemchi), Matušovič, Zupko, Racko, Skoupý – Michalčák (78. Trmal). Karwina B: Lipčák – Káňa, Zielonka, V. Cverna, Nowinski – Roman, Taraba – O. Cverna (89. Koutný), Janík, Limanovský (90. Cienciála) – Kubiena (32. Ryšavý).

Powoli kruszy się przewaga Indian nad resztą stawki w tabeli grupy E czwartej ligi. Rezerwy Karwiny kompletnie zaskoczyły lidera, wygrywając na pierwszy rzut oka różnicą klasy. Tylko jednak na pierwszy rzut oka, bo mecz był obiektywnie wyrównany, a gościom do siatki Hawierzowa wpadły prawie wszystkie strzały. Hawierzowianie poza jednym wyjątkiem celowali w słupek (i to trzykrotnie).

W. MIĘDZYRZECZE PIOTROWICE 1:3

Do przerwy: 0:1. Bramki: 56. Horák – 17. Dittrich, 68. Mielek, 70. Punčochář. Piotrowice: Hájek – Kempný,

Gill, Bajzath, Mišanec – Holý, Miko, Ruisl, Reichl, Škuta – Mielek.

Jedną z pierwszoplanowych postaci zwycięskiego zespołu był polski napastnik Dawid Mielek. Pozyskanie tego piłkarza było strzałem w dziesiątkę. W ostatnich kolejkach podniosła się siła rażenia ekipy Mirosłava Čopjaka, a futbol w wykonaniu Lokomotywy już nie jest tylko defensywnym „catenaccio”.

Lokaty: 1. Hawierzów 24, 2. Opawa B 21, 3. Určice 19, ... 6. Karwina B 17, 8. Piotrowice 15 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Dzieńmorowice – Haj 2:2 (Maceček 2), Bogumin – Krawarze 1:2 (Jatagandzidis), Wędrynia – Karniów 0:2, Rymarzów – Cz. Cieszyn 3:2 (Šupák 2, Barcal – Kantor, Koper), Witkowice – Polanka 2:1, Frydlant – Brđličná 2:1, Petrkowice – Herzmanice 0:0, Brusperk – P. Polom 1:3. Lokaty: 1. Rymarzów 25, ... 7. Bogumin 16, 8. Wędrynia 16, 10. Dzieńmorowice 14, 15. Cz. Cieszyn 8 pkt.

I A KLASA

Sedliszcze – Stonawa 3:2 (Kovalík 2, Krejčok – Zoller, Hančín), Olbrachcice – Wracimów 3:0 (Bereš 2, Kociolok), ČSAD Hawierzów – Datynie Dolne 1:5 (Čopjak – Kodenko, Dolák, Kubiena Antl, Baláž), Bystrzyca – Czeladna 1:3 (Bodeček – Padych, Indra, Neuwirth), Frensztat – Lutynia Dolna 2:1 (Marek, Klímpár – Aksteiner), Petrvald n. M. – Szonów 1:1, Raszkowice – Veřovice 1:0.

Lokaty: 1. Szonów 22, 2. Frensztat 17, 3. Olbrachcice 17, ... 7. Stonawa 11, 9. Lutynia Dolna 10, 13. ČSAD 6, 14. Bystrzyca 4 pkt.

I B KLASA

Mosty – Dobra 3:1, Sucha Górna – Gnojnik 2:0, St. Miasto – Gródek 3:1, Starzicz – Dobratice 2:3, Piosek – Jablonków 2:1, Nydek – Luczina 1:0, I. Piotrowice – Fryczowice 2:2. Lokaty: 1. Dobratice 17, 2. Piosek 17, 3. I. Piotrowice 16 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

Gr. A: Orłowa B – Bogumin B 1:1, B. Rychwałd – Sn Hawierzów 4:4, TJ Pietwałd – F. Orłowa 0:0, Sj Rychwałd – Dąbrowa 1:1. Lokaty: 1. TJ Pietwałd 25, 2. Łąki 20, 3. Dąbrowa 20 pkt. Gr. B: V. Bogumin – G. Błędowice 3:3, Żuków G. – Wierzniovice 6:0, Zabłocie – Sn Orłowa 0:1, Cierlicko – L. Piotrowice B 3:2. Lokaty: 1. Żuków G. 28, 2. Sn Orłowa 25, 3. Cierlicko 21 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Šmiřowice – Palkowice 2:1, Chlebowice – Niebory 2:0, Rzepiszczce – Bukowice 1:1. Lokaty: 1. Ostrawica 25, 2. Palkowice 18, 3. Baszka 18 pkt.

RP FRYDEK-MISTEK

Wędrynia B – Paskov 4:5, Sedliszcze B – Milików 1:2, Nawsie – Pržno 1:2, Wojkowice – Oldrzychowice 7:1, Kuńczyce p. O. – Toszonowice 0:2. Lokaty: 1. Wojkowice 19, 2. Kuńczyce p. O. 17, 3. Wędrynia B 16 pkt. (jb)